

Sygn. akt IC 1001/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodnicząca	Sędzia SO Dorota Krawczyk
Protokolant	stażysta Ewa Pęczek

po rozpoznaniu w dniu 28 grudnia 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniej D. S. reprezentowanej przez ojca S. S.

przeciwko (...) S.A. **siedzibą w S.**

o zadośćuczynienie, ustalenie

- zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w S. na rzecz powódki D. S. tytułem zadośćuczynienia kwotę 95.000,00 zł (dziewięćdziesiąt pięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 16 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty;
- oddala powództwo w pozostałej części;
- nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w S. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 7.641,99 zł (siedem tysięcy sześćset czterdzieści jeden złotych dziewięć groszy) tytułem brakującej opłaty od pozwu i zwrotu wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa od uwzględnionej części powództwa;
- nie obciąża powódki D. S. pozostałą częścią nie uiszczoną opłatą od pozwu i wydatkami tymczasowo poniesionymi przez Skarb Państwa od oddalonej części powództwa;
- zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w S. na rzecz powódki D. S. kwotę 965,00 zł (dziewięćset sześćdziesiąt pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia SO Dorota Krawczyk

Sygn. akt I C 1001/14

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 25.07.2014 roku pełnomocnik powoda małoletniej D. S. wniósł o:

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 150.000zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 16.12.2013 roku do dnia zapłaty;
- ustalenie odpowiedzialności na przyszłość;

- zasądzenie kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W odpowiedzi na pozew (k. 103-106) pełnomocnik pozwanego wnosił o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Podnosił, iż wypłacił powódce tytułem zadośćuczynienia kwotę 27.000zł zadośćuczynienia oraz kwotę 918,63zł tytułem odszkodowania.

Pełnomocnik powoda popierał powództwo.

Pełnomocnik pozwanego wnosił o oddalenie powództwa.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11 września 2013 roku D. S. uległa wypadkowi komunikacyjnemu. Do wypadku doszło na skrzyżowaniu drogi (...) z drogą (...) w miejscowości W.. M. Ś. kierujący samochodem C. (...) o nr rej (...) podczas wykonywania manewru cofania najechał na powódkę przechodzącą przez jezdnię w miejscu do tego wyznaczonym – na pasach, kiedy już przeszła prawie całą jezdnię. Sprawca ciągnął powódkę pod samochodem, nie zatrzymał się od razu po uderzeniu tylko dalej cofał kiedy powódka była już pod samochodem. Sprawca zdarzenia był nietrzeźwy.

(dowód: okoliczności bezsporne, policyjna notatka o zdarzeniu drogowym k. 20-21, zeznania świadka E. G. (1) k. 161-163, zeznania świadka E. G. (2) k. 162-163, zeznania świadka M. S. k. 163-164, zeznania w charakterze powoda-przedstawiciela ustawowego małoletniej powódki S. S. k. 378 minuty 00;01;43-00;09;41)

Sprawa karna zakończyła się prawomocnym wyrokiem karnym skazującym sprawcę w/w wypadku na 10 miesięcy bezwzględnej kary pozbawienia wolności, 2 lata zakazu prowadzenia pojazdów i 1000 zł nawiązki na rzecz poszkodowanej powódki. Wyrok sądu odwoławczego – w Sądzie Okręgowym w Piotrkowie Tryb. zapadł 15 lipca 2014 roku.

(dowód: wyrok k. 132, wyrok k. 133-134, zeznania świadka K. S. k. 127-128 minuty 00;04;31-00;32;00)

Sprawca wypadku był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej u pozwanego (...) S.A..

(dowód: okoliczności bezsporne)

Wskutek wypadku małoletnia powódka doznała szeregu obrażeń ciała skutkujących trwałym uszczerbkiem na zdrowiu w tym: urazu głowy (rany szarpane głowy z ubytkami tkanek miękkich), urazu obu rąk (rany szarpane), urazu podudzia lewego i kolana lewego (rany szarpane), ukruszenia siekacza I górnego lewego. Konsekwencją odniesionych urazów był pobyt w szpitalu, zabiegi chirurgiczne polegające na częściowym przeszczepie skóry na czole, a następnie konieczność dalszego leczenia oraz poddania się długotrwałemu procesowi rehabilitacji. Proces leczenia nie został skończony, małoletnią powódkę czeka jeszcze zabieg chirurgiczny polegający na usunięciu kawałka szkła z ręki oraz operacja plastyczna twarzy. Na skutek wypadku u powódki powstał zespół stresu pourazowego i konieczność podjęcia terapii psychologicznej.

Powódka ma obszerne blizny, ponieważ miała wyrwane pół czoła. Miała zerwaną skórę, okostną. Miała zszywane czoło, ale zrobiła się martwica i była potrzebna druga operacja. Korzystała z porad psychologa zaraz po wypadku, nieodpłatnie przez około 3 miesiące. U psychiatry nie leczyła się. W 2015 roku była w szpitalu Centrum (...) w Ł. u neurologa z powodu bólu głowy. Około 5 miesięcy po wypadku bóle były jednodniowe, potem zaczęły narastać. W grudniu 2014 roku miała zrobioną tomografię. Ze szpitala została wypisana z lekiem A..

W czasie wypadku ukruszyły się powódce dwie jedyńki. Po wyjściu ze szpitala, u stomatologa zostały nieodpłatnie odbudowane po około 8 tygodniach.

(dowód: dokumentacja medyczna i historia choroby leczenia szpitalnego, leczenia w poradni psychologicznej i rehabilitacyjnej k. 24-47, k. 135-136, k. 183- 201, k. 289-294, dokumentacja fotograficzna k. 72-84, zeznania świadka K. S. k. 127-128 minuty 00;04;31-00;32;00)

Szkoda została zgłoszona pozwanemu w dniu 15 listopada 2013 roku.

(dowód: okoliczności bezsporne, pismo strony powodowej k. 48-50, odpowiedź pozwanego k. 51, odwołania powoda k. 54-57, k. 60-61)

Pozwany uznał swoją odpowiedzialność i wypłacił kwoty bezsporne: tytułem zadośćuczynienia kwotę 27.000zł zadośćuczynienia oraz kwotę 918,63zł tytułem odszkodowania.

(dowód: okoliczności bezsporne, pisma pozwanego k. 52-53, k. 58-59, k.62-63, zaoczna opinia lekarska OC k. 64-71)

W wyniku przedmiotowego wypadku powódka doznała uogólnionych stłuczeń ciała, a w szczególności głowy, obu nadgarstków, obu kolan oraz okolicy biodra lewego, rozległych blizn.

Przebyte urazy były bez zmian kostnych i ograniczeń w funkcji okolicznych stawów. Na skutek zdarzenia z dnia 11 września 2013 roku z punktu widzenia specjalizacji biegłego ortopedy powódka nie doznała długotrwałego lub stałego uszczerbku na zdrowiu.

(dowód: opinia biegłego ortopedy k. 207-209)

Powódka w wyniku wypadku doznała: ogólnego potłuczenia, ran szarpanych głowy z ubytkami skóry i tkanek miękkich, ran szarpanych twarzy po stronie lewej, ran szarpanych obu nadgarstków i rąk, ran szarpanych podudzia lewego oraz obu kolan, ułuszczenia zęba siekacza / jedyńka górna lewa /.

Biegły chirurg ogólny procentowy uszczerbek na zdrowiu powódki ustalony na podstawie aktualnie obowiązującego Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8.12.2002 roku w sprawie szczegółowych zasad orzekania o trwałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu itd. w oparciu o tabelaryczny załącznik do w/w Rozporządzenia określił na 18%.

Stłuczenia głowy i kończyn nie spowodowały trwałego ani długotrwałego uszczerbku na zdrowiu z punktu widzenia chirurga.

Trwały uszczerbek na zdrowiu jest spowodowany powstaniem ściągających blizn doznanych ranach szarpanych wielu okolic ciała :

1) blizny głowy i twarzy - według pozycji 19a tabeli -10% trwałego uszczerbku,

2) uszczerbek związany z bliznami kończyn ustalono według pozycji 149 tabeli - jako pozycji najbardziej zbliżonej / zgodnie z paragrafem 8 w/w Rozporządzenia - 8 % .

(dowód: opinia biegłego chirurga k. 223-227, uzupełniająca opinia biegłego chirurga k. 249)

Powódka D. S. w następstwie wypadku komunikacyjnego z dnia 11 września 2013 roku doznała: ran szarpanych głowy z ubytkami tkanek miękkich, rany szarpanych obu rąk, ran szarpanych podudzia lewego i kolana lewego, ułuszczenia siekacza I górnego lewego. Po wypadku cierpi na : napięciowe bóle głowy (G 44.8), ujawniły się objawy zespołu stresu pourazowego ((...)).

Wypadek z dnia 11 września 2013 roku doprowadził do powstania u powódki z punktu widzenia specjalizacji biegłych do trwałego uszczerbku na zdrowiu.

Stan zdrowia psychicznego powódki wymagał wizyt u psychologa. Stosowano też, jak wynika z dokumentacji medycznej - lek ordynowany przez lekarzy psychiatrów - A..

U powódki D. S. wystąpiły zaburzenia stresowe pourazowe. Wypadek, któremu uległa była dla niej urazem psychicznym, sytuacją bezpośredniego zagrożenia życia, wiązał się z pobytem szpitalnym w oddziale, leczeniem operacyjnym, następnie terapią w warunkach ambulatoryjnych. Istnieją wskazania do kontynuowania terapii psychologicznej.

Wobec faktu, że tabela Oceny Procentowej Stałego Lub Długotrwałego Uszczerbku Na Zdrowiu - Załącznik do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 18 grudnia 2002 r. nie przewiduje reaktywnych zaburzeń psychicznych, a obraz kliniczny opiniowanej jest zbliżony do pkt. 10 a. per analogiam, biegli określili trwały uszczerbek na zdrowiu opiniowanej w wyniku wypadku z dnia 11 września 2013 roku na **6 %**.

(dowód: opinia biegłego psychiatry i psychologa k. 255-259, uzupełniająca opinia biegłego psychiatry k. 278)

Powódka - małaletnia D. S. doznała wskutek wypadku stłuczenia twarzy, ran szarpanych twarzy z ubytkiem tkanek oraz złamania brzęgów siecznych zębów 11 i 21. Obrażeniom tym towarzyszył ból w pierwszym okresie o znacznym natężeniu i stopniowo wycofywał się.

Uszczerbek na zdrowiu należy ocenić (zgodnie z tabelą) na 10% wg punktu 19a tożsamy z uszczerbkiem ustalonym przez biegłego chirurga ogólnego.

Leczenie stomatologiczne zostało zakończone - wynik leczenia jest dobry i nie należy spodziewać się w przyszłości pogorszenia stanu zdrowia. Rokowanie na przyszłość jest dobre i nie należy spodziewać się jakichkolwiek ograniczeń w życiu zawodowym czy prywatnym. (dowód: opinia biegłego chirurga szczękowego k. 287-288, uzupełniająca opinia biegłego chirurga szczękowego k. 314)

W wyniku wypadku powódka nie doznała bezpośredniego urazu ośrodkowego układu nerwowego ani obwodowego układu nerwowego.

W następstwie przebytego wypadku i doznanych obrażeń u powódki wystąpiły zaburzenia stresowe pourazowe w tym pourazowe bóle głowy (napięciowe bóle głowy). Uszczerbek z tego powodu wynosi 5% z poz. 10a (zaburzenia adaptacyjne będące następstwem urazów i wypadków, w których nie doszło do trwałych uszkodzeń (...). a/ utrwalone nerwice związane z urazem czaszkowo - mózgowym 5-10%), przy czym uszczerbek ten jest równoznaczny z orzeczoną przez biegłego psychiatrę.

Pourazowe bóle głowy, jako jeden z objawów zespołu stresu pourazowego mają charakter przewlekły, ale w większości przypadków ustępują w miarę upływu czasu.

Uporczywe silne bóle głowy, niereagujące na środki p-bólowe, mogą stać się przyczyną zaburzeń snu, niepokoju, depresji i zaburzeń codziennej aktywności. Jednak po przebytych urazach głowy zaburzenia snu, stany niepokoju zaburzenia depresyjne są objawami przede wszystkim zaburzeń stresowych pourazowych, a bóle głowy są jednym z objawów tych zaburzeń.

(dowód: opinia biegłego neurologa k. 330-331)

W zdarzeniu z dnia 11.09.2013 r. (w wypadku komunikacyjnym) powódka doznała -urazu głowy, ran szarpanych twarzy z ubytkami skóry, obu rąk i obu kolan z licznymi ciałami obcymi - odłamkami szkła we wszystkich ranach.

Z punktu widzenia chirurgii plastycznej trwałymi obrażeniami, doznanymi przez powódkę w tym zdarzeniu (wypadku) są blizny pourazowe (będące obligatoryjnym, nieuchronnym, trwałym i nieodwracalnym następstwem wygojenia się ran.

Z punktu widzenia chirurgii plastycznej trwale oszpecenie wyglądu powódki stanowią blizny twarzy (jednocześnie zaburzające funkcje twarzy) oraz blizny obu rąk i obu kolan.

Biegły ocenił blizny twarzy u powódki na 20% stałego uszczerbku na zdrowiu wg par. 19 b Załącznika do Rozporządzenia Min. Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.XII.2002 r. Dz. U. Nr 234, poz.1974 [oszczerbienia twarzy z miernymi zaburzeniami funkcji (10-30%)], jako średnią wartość przewidzianą dla tego przepisu Załącznika, ponieważ rozległość tych blizn jest znaczna i upośledzają one czynność mimiczną twarzy oraz ograniczają ruchomość powieki górnej oka lewego.

Biegły ocenił blizny obu rąk u powódki na 5% stałego uszczerbku na zdrowiu zgodnie z dyspozycją punktu 3 paragrafu 8. Rozporządzenia Min. Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.XII.2002 r. Dz. U. Nr 234 Poz.1974, przez analogię do par. 132 Załącznika do Rozporządzenia Min. Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.XII.2002r. [uszkodzenia nadgarstka powikłane zmianami troficznymi]

Biegły ocenił blizny obu kolan u powódki na 4% stałego uszczerbku na zdrowiu zgodnie z dyspozycją punktu 3 paragrafu 8. Rozporządzenia Min. Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.XII.2002 r. Dz. Ust Nr 234 Poz.1974, przez analogię do par. 148 Załącznika do Rozporządzenia Min. Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.XII.2002r. [uszkodzenia skóry uda (5-20%)], jako poniżej dolną wartość przewidzianą dla tego przepisu Załącznika, także zgodnie z dyspozycją punktu 3 par. 8 cytowanego Rozporządzenia.

Łącznie na skutek obrażeń i urazów w wypadku z dnia 11 września 2013 roku **wyłącznie** z punktu widzenia chirurgii plastycznej powódka doznała **29%** procentowego uszczerbku na zdrowiu spowodowanego szpecącymi bliznami.

(dowód: opinia biegłego z zakresu chirurgii plastycznej k. 350-357)

Małoletnia powódka w chwili wypadku miała 12 lat. Wróciła do szkoły po 5 tygodniach, była wówczas w 6 klasie SP, dość dobrze napisała test.

Powódka przed wypadkiem była wesołym dzieckiem, chodziła do koleżanek, była aktywna fizycznie, bawiła się z psem, jeździła na rowerze, a teraz przestała jeździć na rowerze, zawsze brała udział w zajęciach wf, a teraz czasami się zwalnia z uwagi na ból głowy czy kolana. Wcześniej korzystała z basenu dmuchanego na podwórku, a teraz nie chce. Po wypadku nie chce chodzić do koleżanek, jest zamknięta w sobie. Spędza więcej czasu w samotności.

Po wypadku jak wróciła do szkoły to przez około miesiąc mama prowadziła ją do szkoły i przyprowadzała do domu, ponieważ bała się przechodzić przez ulicę, bała się iść do szkoły. Budziła się w nocy, piła melisę przed snem. Czasami jeszcze pije, bo ma stany lękowe. Do tej pory boi się przechodzić przez pasy.

Powódka nie chce chodzić w sukienkach. Ma dużą bliznę na kolanie, co szpeci nogę. Nie może wychodzić na słońce z uwagi na bliznę, ma opadniętą brew przez co ma węższą szparę oczną. Przy wypadku córka miała uszkodzone dłonie. Ma blizny na zewnętrznej stronie dłoni, bo miała bardzo dużo szkła. Lekarz usuwał te szkła przy znieczuleniu. Ostatnie szkło, które wyszło pod skórę miała usuwane w grudniu 2014 roku i jeszcze są do usunięcia szkła spod skóry. Miała rozciętą skórę żeby wyjąć szkło. Długi czas powódka chodziła w opatrunkach. Dodatkowo zakładała opaskę, potem chodziła w opasce.

Obecnie powódka zakrywa włosami czoło i twarz, bo się wstydzi. Rówieśnicy i osoby przechodzące na ulicy oglądają się za nią ze względu na blizny. Powódka to widzi, zamyka się w sobie. Jest smutniejsza. Dużo czasu poświęca na kosmetykę twarzy. Polega to na maskowaniu blizn. Musi dopasować fryzurę żeby zakryć te blizny. Wcześniej czesała się na bok, chodziła w kucyku. Obecnie musi mieć grzywkę na czoło i boki. Krępuje się.

Leczenie nie zostało jeszcze zakończone, ponieważ powódka ma jeszcze odpryski szkła i asfaltu na ciele szczególnie pod okiem. Z czasem wyjdą pod skórę i będzie łatwiej je usunąć i wtedy będą usuwane. Jeśli chodzi o zabiegi plastyczne by zmniejszyć widoczność blizn to należy czekać, ponieważ powódce zmienia się twarz. Powódka ma obecnie 16 lat,

w chwili wypadku miała 12 lat. Nie ma chłopaka. Ma kolegę. Powódka porusza się w zamkniętym gronie koleżanek. Nie poznaje nowych ludzi.

Wyniki w szkole powódka ma bardzo dobre.

(dowód: zeznania świadka K. S. k. 127-128 minuty 00;04;31-00;32;00, zeznania w charakterze powoda-przedstawiciela ustawowego małoletniej powódki S. S. k. 378 minuty 00;01;43-00;09;41)

Ojciec powódki pracuje i zarabia około 3000 złotych netto miesięcznie. Utrzymuję żonę i 2 dzieci.

(dowód: zeznania w charakterze powoda- przedstawiciela ustawowego małoletniej powódki S. S. k. 378 minuty 00;01;43-00;09;41)

Sąd Okręgowy ocenił i zważył co następuje:

Powództwo jest zasadne częściowo.

Bezsporne w niniejszej sprawie jest zaistnienie opisanego wyżej wypadku, jak również obowiązek naprawienia powstałej w wyniku tego wypadku szkody przez pozwanego. W toku postępowania pozwany nie kwestionował swej odpowiedzialności.

Wskazać należy, iż posiadacze pojazdów mechanicznych podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej. Stosownie do art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124 poz. 1152 z późn. zm.) z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Zgodnie z art. 35 te same ustawy, ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu. W tym miejscu należy zwrócić także uwagę na przepis art. 36 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Odpowiedzialność samego posiadacza pojazdu oparta jest natomiast na przepisie art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 § 1 k.c. Stosownie do treści art. 436 § 1 zd. 1 k.c. odpowiedzialność przewidzianą w artykule poprzedzającym ponosi również samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody. Należy zatem odnieść się w tym miejscu do przepisu art. 435 § 1 k.c., stosownie do którego prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

Podkreślić należy zatem, że w przypadku samoistnego posiadacza pojazdu mechanicznego ustawodawca przewidział w art. 436 k.c. w zw. z art. 435 k.c. zastrzony reżim odpowiedzialności, oparty o konstrukcję odpowiedzialności na zasadzie ryzyka.

Podstawą odpowiedzialności pozwanego za poniesioną przez powoda szkodę w wyniku wypadku komunikacyjnego jest przepis art. 822 kc. Zgodnie z tym przepisem zakład ubezpieczeń przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem, których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia.

Podstawą prawną żądania zadośćuczynienia jest art. 445 § 1 KC w zw. z art. 444 § 1 KC.

Zgodnie z treścią art. 444 § 1 KC w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu.

W myśl art. 445 § 1 KC w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Uszkodzenie ciała jest to naruszenie integralności cielesnej pozostawiające ślady zarówno zewnętrzne, jak i wewnętrzne, tj. uszkodzenie narządów wewnętrznych. Rozstrój zdrowia natomiast to inne postaci zakłócenia w funkcjonowaniu organizmu, np. choroba psychiczna.

Pojęcie szkody nie zostało ustawowo zdefiniowane i w związku z tym w doktrynie i orzecznictwie pojawiły się istotne rozbieżności, co do zakresu tegoż pojęcia. Według T. D. szkodą jest każdy uszczerbek w prawnie chronionych dobrach, z którym to ustawa wiąże powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej (vide: Kodeks Cywilny, Komentarz Tom I pod redakcją K. Pietrzykowskiego, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 1997, s.633). Natomiast według Z. R. na podstawie reguł języka powszechnego, a także na podstawie niektórych szczególnych przepisów prawnych można najogólniej stwierdzić, że określenie to odnosi się do wszelkich uszczerbków w dobrach lub interesach prawnie chronionych, których poszkodowany doznał wbrew swojej woli (Z. Radwański, Zobowiązania – część ogólna, Wydanie III, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2001, s.83)

Zarówno w języku potocznym, jak i w wyrażeniach normatywnych występuje pojęcie krzywdy (np.: w KC uszczerbek typu niemajątkowego określony został mianem krzywdy, a suma pieniężna przeznaczona na złagodzenie tej krzywdy zadośćuczynieniem jako uszczerbku w dobrach niemajątkowych).

Zgodnie z treścią przepisu art. 361 § 1 KC „zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła”. Przepis ten jest wyrazem teorii zwanej w literaturze adekwatnym związkiem przyczynowym.

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie oczywistym jest, iż szkoda jakiej doznał powód pozostaje w normalnym związku przyczynowym z wypadkiem z dnia 05.12.2012 roku.

Celem zadośćuczynienia jest zrekompensowanie osobie poszkodowanej krzywdy doznanej wskutek cierpień fizycznych (ból i innych dolegliwości) oraz cierpień psychicznych (ujemnych uczuć przeżywanych w związku z doznanymi cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała albo rozstroju zdrowia). W kodeksie cywilnym nie sprecyzowano pojęcia „odpowiedniej sumy” i suma ta podlega ocenie Sądu w realiach konkretnej sprawy w granicach swobodnej oceny Sądu.

Oceniając wysokość przyjętej sumy zadośćuczynienia jako „odpowiedniej” Sąd korzysta z daleko idącej swobody, nie mniej jednak nie może to być suma rażąco odbiegająca od zasądzonych w analogicznych przypadkach (wyrok SN z 11 lipca 2000 r., II CKN 1119/98, Lex nr 50884). Pojęcie „sumy odpowiedniej” użyte w art. 445 §1 kc w istocie ma charakter niedookreślony, niemniej jednak w judykaturze wskazany przez kryteria, którymi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Zadośćuczynienie ma mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawić jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość.... (vide : wyrok SN z 22 kwietnia 1985 r., II CR 94/85). Zadośćuczynienie ma przede wszystkim mieć walor kompensacyjny, a więc jego wysokość nie może być symboliczna, lecz musi mieć jakąś wartość ekonomicznie odczuwalną, ale przy uwzględnieniu rozmiaru krzywdy musi wysokość zadośćuczynienia być utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętej stopie życiowej społeczeństwa (vide : wyrok Sądu Najwyższego z 28 września 2001 roku, III CKN 427/00, Lex nr 52766). Zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny, w związku z czym winno być stosowne do doznanej krzywdy oraz uwzględniać wszystkie zachodzące

okoliczności, w szczególności winne być wzięte pod uwagę takie okoliczności jak nasilenie cierpień, długotrwałość choroby, rozmiar kalectwa, trwałe następstwa zdarzenia (vide : wyrok Sądu Najwyższego z 15 lipca 1977 r. w sprawie IV CR 266/77). Dla wysokości zadośćuczynienia istotne znaczenie mają: wiek poszkodowanego, rodzaj doznanych obrażeń, nasilenie i czasokres trwania cierpień jak i skutki uszkodzenia ciała w zakresie ogólnej zdolności do życia (wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 1973 r. w sprawie II CR 50/73). Sąd oceniając krzywdę bierze pod uwagę wszelkie ujemne następstwa uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia w sferze cierpień fizycznych jak i psychicznych. Bierze się pod uwagę ból, inne dolegliwości oraz negatywne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami psychicznymi lub następstwami uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia np. w postaci wyłączenia od normalnego życia. Sąd obowiązany jest wziąć pod uwagę nasilenie cierpień, długotrwałość choroby, rozmiar kalectwa, trwałość następstw zdarzenia, wiek poszkodowanego oraz konsekwencje uszczerbku na zdrowiu w życiu osobistym i społecznym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 681/98, OSNAP 2000/16/626).

Sąd podziela wnioski płynące z opinii biegłych. Powódka doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu w zakresie urazów spowodowanych bliznami w wysokości 29% i psychiatrycznych w wysokości 6%, łącznie 35%.

Pozostałe uszczerbki na zdrowiu ustalone przez pozostałych lekarzy były tożsame z uszczerbkami określonymi przez biegłego chirurga plastyka i psychiatrę.

Oczywiście Sąd przyjął % uszczerbek na zdrowiu z powodu blizn określony przez biegłego chirurga plastyka a nie chirurga ogólnego, bowiem leżą one w zakresie specjalności biegłego chirurga plastyka i zostały szczegółowo uzasadnione.

Należy jednak pamiętać, że procentowy rozmiar trwałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu jest tylko jednym z kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia i nie determinuje tej kwoty bez uwzględnienia innych okoliczności, jest to tylko pomocniczy środek ustalania rozmiaru odpowiedniego odszkodowania (por. wyr. SN z dnia 5.10.2005 r., sygn. akt I PK 47/05, opubl. (...)).

W wyroku z dnia 20 marca 2002 r. V CKN 909/00 Sąd Najwyższy stwierdził, że przewidziana w art. 444 k.c. krzywda, za którą sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią kwotę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego, obejmuje zarówno cierpienia fizyczne, jak i cierpienia moralne. Nie tylko trwałe, lecz także przemijające zaburzenia w funkcjonowaniu organizmu polegające na znoszeniu cierpień psychicznych mogą usprawiedliwiać przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego na podstawie art. 445 § 1 k.c.

Strona pozwana likwidując szkodę powstałą u powoda wypłaciła świadczenie, jak wskazał w pozwie pełnomocnik powoda, w kwocie 27.000zł tytułem zadośćuczynienia. W świetle materiału dowodowego zebranego w sprawie uznać należy, że wypłacone przez pozwanego zadośćuczynienie jest zbyt niskie i nieadekwatne do stwierdzonych u powódki uszkodzeń ciała oraz doznanych przez nią cierpień fizycznych.

Biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności, jakie z uwagi na treść art. 445 KC winny być uwzględnione przy ustaleniu odpowiedniej kwoty należnej osobie poszkodowanej tytułem zadośćuczynienia, a przede wszystkim powstałe u powoda obrażenia ciała, dolegliwości bólowe, fakt, że powódka po wypadku ma rozległe szpecące blizny na twarzy powodujące opadanie powieki, na dłoniach i nogach, co dla dziewczynki w wieku dorastania, obecnie powódka ma 16 lat a w chwili wypadku miała 12 lat jest nieprawdopodobną krzywdą, krzywdą nie do opisanego i nie do wyrażenia, dlatego Sąd nic więcej nie może dodać, fakt, że powódka gorzej postrzega siebie, jest zamknięta w sobie, nie otwiera się na nowych ludzi, nie ma chłopaka, musi codziennie maskować blizny na twarzy makijażem na ile to możliwe, jest ograniczona w doborze fryzury, poza tym ma dolegliwości bólowe głowy, konieczność w dalszej perspektywie operacyjnego usunięcia resztek szkła i asfaltu spod skóry, rozważenia operacji plastycznej, Sąd uznał, iż odpowiednią kwotą tytułem zadośćuczynienia należnego powódce jest kwota 122.000zł. Zadośćuczynienie w tej wysokości w ocenie Sądu nie jest wygórowane, a jednocześnie jest świadczeniem na tyle wymiernym ekonomicznie, aby zrekompensować powódce jej krzywdę.

Odejmując wyplaconą już przez pozwanego kwotę, Sąd zasądził tytułem zadośćuczynienia kwotę 95.000zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16.12.2013 roku do dnia zapłaty, oddalając powództwo o zadośćuczynienie w pozostałym zakresie jako wygórowane.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 KC.

Zobowiązanie do zapłaty zadośćuczynienia pieniężnego przewidzianego w art. 445 KC ma charakter bezterminowy, stąd też o przekształceniu go w zobowiązanie terminowe decyduje wierzyciel przez wezwanie dłużnika do wykonania. Z charakteru bowiem świadczenia w postaci zadośćuczynienia, którego wysokość jest uzależniona od oceny rozmiaru doznanej krzywdy wynika, że obowiązek jego niezwłocznego spełnienia powstaje dopiero po wezwaniu dłużnika i że od tego momentu należą się odsetki za opóźnienie. Stosownie bowiem do treści przepisu art. 482 § 1 KC, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności.

Jeżeli termin świadczenia nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania – to w myśl art. 455 KC, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Tak, więc w braku innych danych, co do ustalenia terminu wymagalności świadczenia, termin ten określa jednostronnie wierzyciel. Wezwanie dłużnika do wykonania ma charakter oświadczenia woli, którego złożenie uzupełnia treść istniejącego między stronami stosunku prawnego, przy czym dotychczasowe zobowiązanie bezterminowe staje się zobowiązaniem terminowym.

W judykaturze istniały rozbieżności stanowisk co do określenia daty wymagalności roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia. Zostały one omówione w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie sygn. akt I CSK 243/10, w którym jednocześnie wyrażono pogląd, że: „Terminem od którego należą się odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia za krzywdę może być w zależności od okoliczności sprawy, zarówno dzień poprzedzający wyrokowanie o zadośćuczynieniu jak i dzień tego wyrokowania”. W uzasadnieniu cytowanego orzeczenia zwrócono uwagę na ugruntowane przez judykaturę stanowisko, że odsetki według stopy ustawowej należą się za samo opóźnienie w spełnieniu świadczenia i stanowią rodzaj rekompensaty typowego uszczerbku majątkowego doznanego przez wierzyciela wynikającego z pozbawienia go możliwości czerpania korzyści z należnego mu świadczenia pieniężnego. Odsetki na podstawie art. 481 KC należą się jeżeli zobowiązany nie płaci należnego zadośćuczynienia w terminie wynikającym z przepisu szczególnego lub 455 KC. Nie sprzeciwia się temu okoliczność, że zasądzenie zadośćuczynienia jest fakultatywne, a jego wysokość zależy od oceny sądu oraz, że do zadośćuczynienia stosuje się art. 363 § 2 KC.

W ocenie Sądu Najwyższego zawartej w uzasadnieniu cytowanego wyroku jeżeli powód żąda od pozwanego zapłaty określonej kwoty tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od danego dnia, poprzedzającego dzień wyrokowania, odsetki należą się zgodnie z żądaniem, o ile zostanie wykazane, że dochodzona suma rzeczywiście należała się powodowi tytułem zadośćuczynienia od wskazanego przez niego dnia.

Należy zwrócić uwagę, że ustawa o działalności ubezpieczeniowej nakłada na ubezpieczyciela określone obowiązki (art. 16 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 123, poz. 1151 z późn. zm.). Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 listopada 2009 r. sygnatura akt II CSK 257/ 09: "Po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku ubezpieczyciel - jako profesjonalista korzystający z wyspecjalizowanej kadry i w razie potrzeby z pomocy rzeczoznawców (art. 355 § 2 k.c.) - obowiązany jest do ustalenia przesłanek swojej odpowiedzialności, czyli samodzielnego i aktywnego wyjaśnienia okoliczności wypadku oraz wysokości powstałej szkody. Obowiązku tego nie może przerzucić na inne podmioty, w tym uprawnionego do odszkodowania. Nie może też wyczekiwać na prawomocne rozstrzygnięcie sądu. Bierne oczekiwanie ubezpieczyciela na wynik toczącego się procesu naraża go na ryzyko popadnięcia w opóźnienie lub zwłokę w spełnieniu świadczenia odszkodowawczego. Rolą sądu w ewentualnym procesie może być jedynie kontrola prawidłowości ustalenia przez ubezpieczyciela wysokości odszkodowania (por.

wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 stycznia 2000 r., III CKN 1105/98, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 134, z dnia 19 września 2002 r. V CKN 1134/2000, niepubl. i z dnia 15 lipca 2004 r., V CK 640/03, niepubl).

Kierując się powyższymi wskazaniem i biorąc pod uwagę okoliczności faktyczne sprawy, należało ocenić, że pozwany winien spełnić świadczenie w terminie wynikającym z art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lipca 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych.

Na podstawie art. 481 KC w zw. z art. 817 § 1 KC Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda ustawowe odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego od dnia 10 grudnia 2012 roku, bowiem strona powodowa dnia 15 listopada 2013 roku zgłosiła roszczenie pozwanemu. Uwzględniając, więc 30 dniowy termin na likwidację szkody i wypłatę świadczenia, wynikający z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1152) Sąd zasądził odsetki zgodnie z żądaniem.

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie brak jest podstaw, aby ustalić odpowiedzialność strony pozwanej za mogące ujawnić się w przyszłości u powódki szkody, bowiem zauważyć należy, iż w literaturze prawniczej i orzecznictwie sądów nie budzi wątpliwości, iż w razie późniejszego ujawnienia się u poszkodowanego szkód, mogą być one dochodzone nawet jeśli powstaną one wiele lat po zaistnieniu zdarzenia będącego ich źródłem. Zatem w razie ujawnienia się w przyszłości u powódki D. S. szkód, których źródłem będzie zdarzenie z dnia 11.09.2013 roku powódka będzie ich mogła dochodzić w odrębnym procesie.

Podkreślić należy, że z opinii wszystkich biegłych lekarzy wynika, że rokowania na przyszłość są dobre.

Z uwagi na brak interesu prawnego w ustaleniu wobec treści art. 442¹ KC, Sąd oddalił powództwo o ustalenie na podstawie art 189 KPC.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu był przepis artykułu 100 KPC, zgodnie z treścią którego w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

Wartość przedmiotu sporu wynosiła 150.000zł, Sąd zasądził kwotę 95.000 zł, więc powód wygrał sprawę w 63,34% i w takiej części pozwany zobowiązany jest ponieść koszty procesu.

Zgodnie z treścią art. 83 ust 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd orzeka o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach, stosując odpowiednio przepisy art. 113. Natomiast w myśl art. 113 ustęp 1 w/w ustawy kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąża przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.

Mając powyższe na uwadze Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 7.641,99 zł (wydatki – (4.565,02zł x 63,34%)=2.891,49zł + opłata – (7500zł x 63,34%)=4.750,50zł) tytułem brakującej opłaty od pozwu i zwrotu wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa od uwzględnionej części powództwa jak w punkcie 3 wyroku.

W myśl art. 113 ustęp 4 w/w ustawy w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może odstąpić od przewidzianego w ust. 2 i 3 obciążenia kosztami i na podstawie tego przepisu mając na uwadze trudną sytuację rodzinną, materialną powoda i szczególny charakter dochodzonego roszczenia Sąd nie obciążył powoda pozostałą częścią nie uiszczoną opłaty od pozwu od oddalonej części powództwa i wydatkami tymczasowo poniesionymi przez Skarb Państwa od oddalonej części powództwa jak w punkcie 4 wyroku.

Wszystkie koszty w sprawie wyniosły 19.299,02 zł z czego pozwany powinien pokryć koszty w kwocie 12.224zł a poniósł już w kwocie 11.258.99zł (7.641,99zł +3617zł) dlatego Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda różnicę w kwocie 965,00zł (12.224zł-11.258.99zł =965,01zł) tytułem zwrotu kosztów procesu jak w punkcie 5 wyroku.

Sędzia SO Dorota Krawczyk

Z/ Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda.